

ТАЪЛИМ ТАРБИЯ ЖАРАЁНИНИ ТАШКИЛ ЭТИШДА ҲАЛҚАРО ТАЖРИБАЛАРНИ ЎРГАНИШ ВА УЛАРДАН ФОЙДАЛАНИШ

✘ Режа:

1. *Таълим тарбия жараёнини ташкил этишда ҳалқаро тажрибалар*
2. *Европа мамлакатлари таълим тизими: Германия дуал таълим тизимининг ўзига хос хусусиятлари Испанияда таълимнинг ташкил этилиши*
3. *Япония таълим тарбия жараёнини ташкил этиш тажрибалари.*
4. *Жанубий Корея касбга тайёрлашда таълим тарбия жараёнини ташкил этиш тажрибалари.*

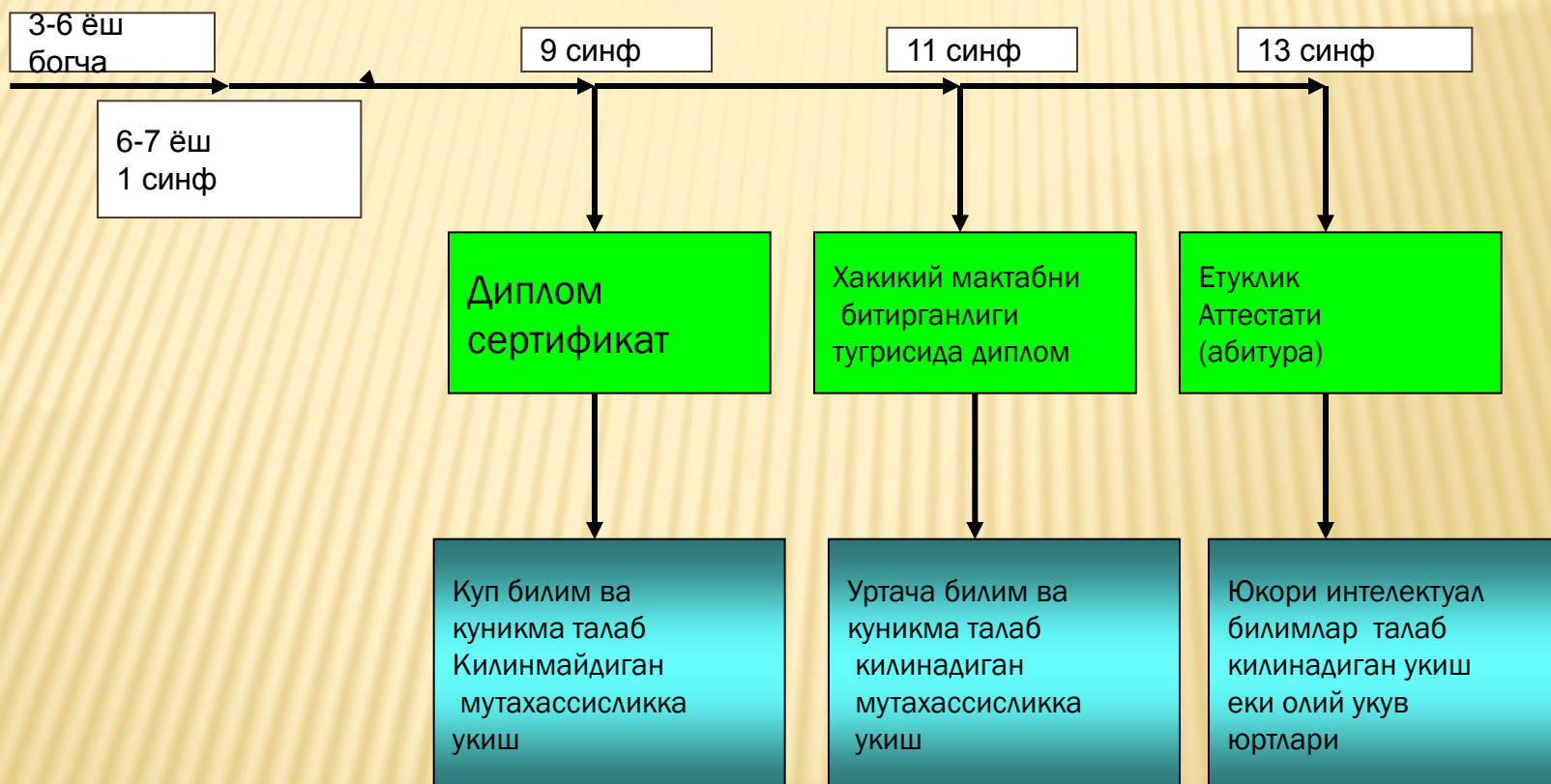
Мавзу бўйича таянч иборалар: таълимда ҳалқаро тажрибалар, дуал таълим тизими, ижтимоий омиллар, таълим-тарбия, ривожланиш, самарали таълимни ташкил этиш.

МАВЗУ БЎЙИЧА ПЕДАГОГИК ТЕХНОЛОГИЯЛАРНИНГ ИНТЕРФАОЛ МЕТОДЛАРИДАН ФОЙДАЛАНИШ:

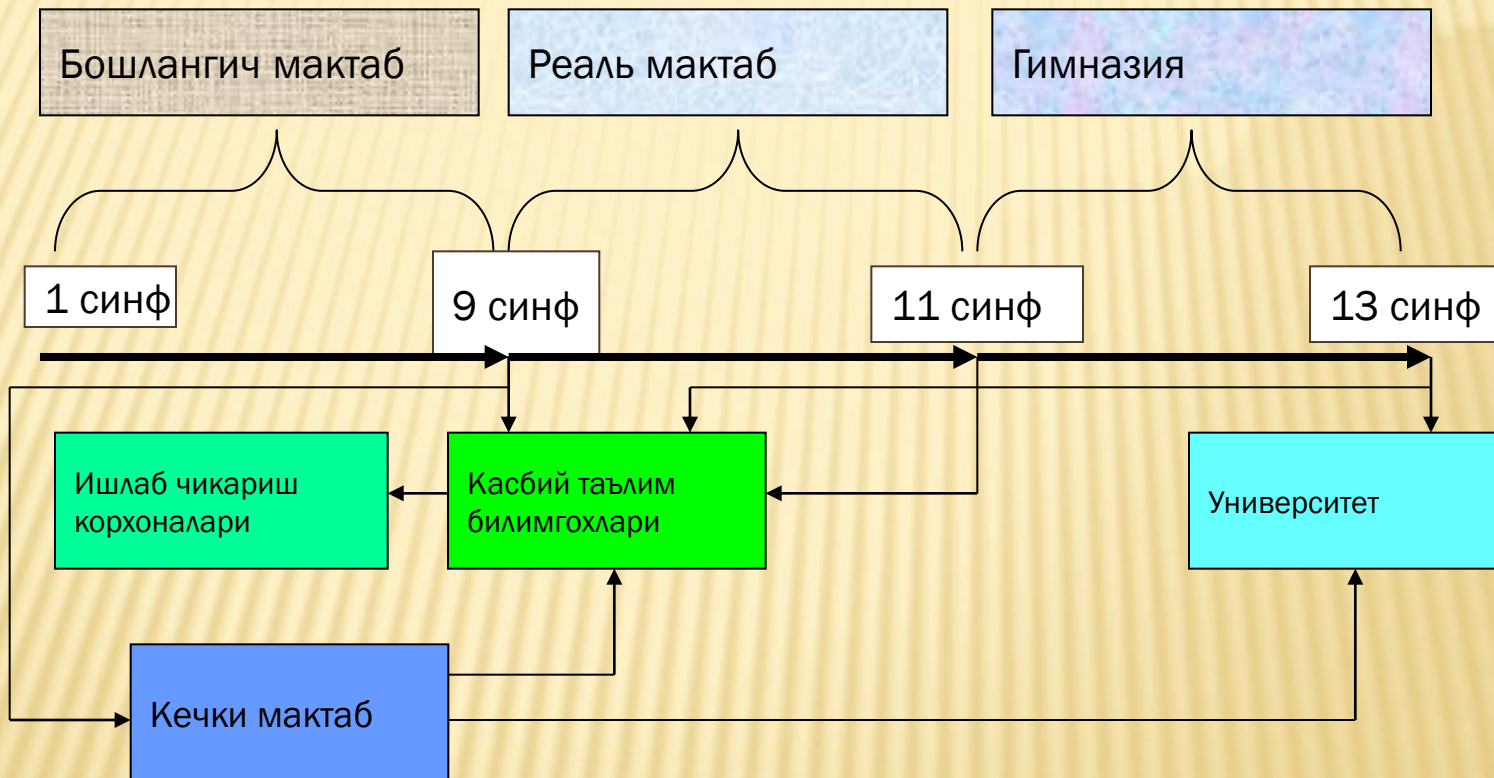
1. Ақлий ҳужум
2. Кластер
3. Муаммоли вазиятлар
4. ФСМУ
5. Т-схема методи

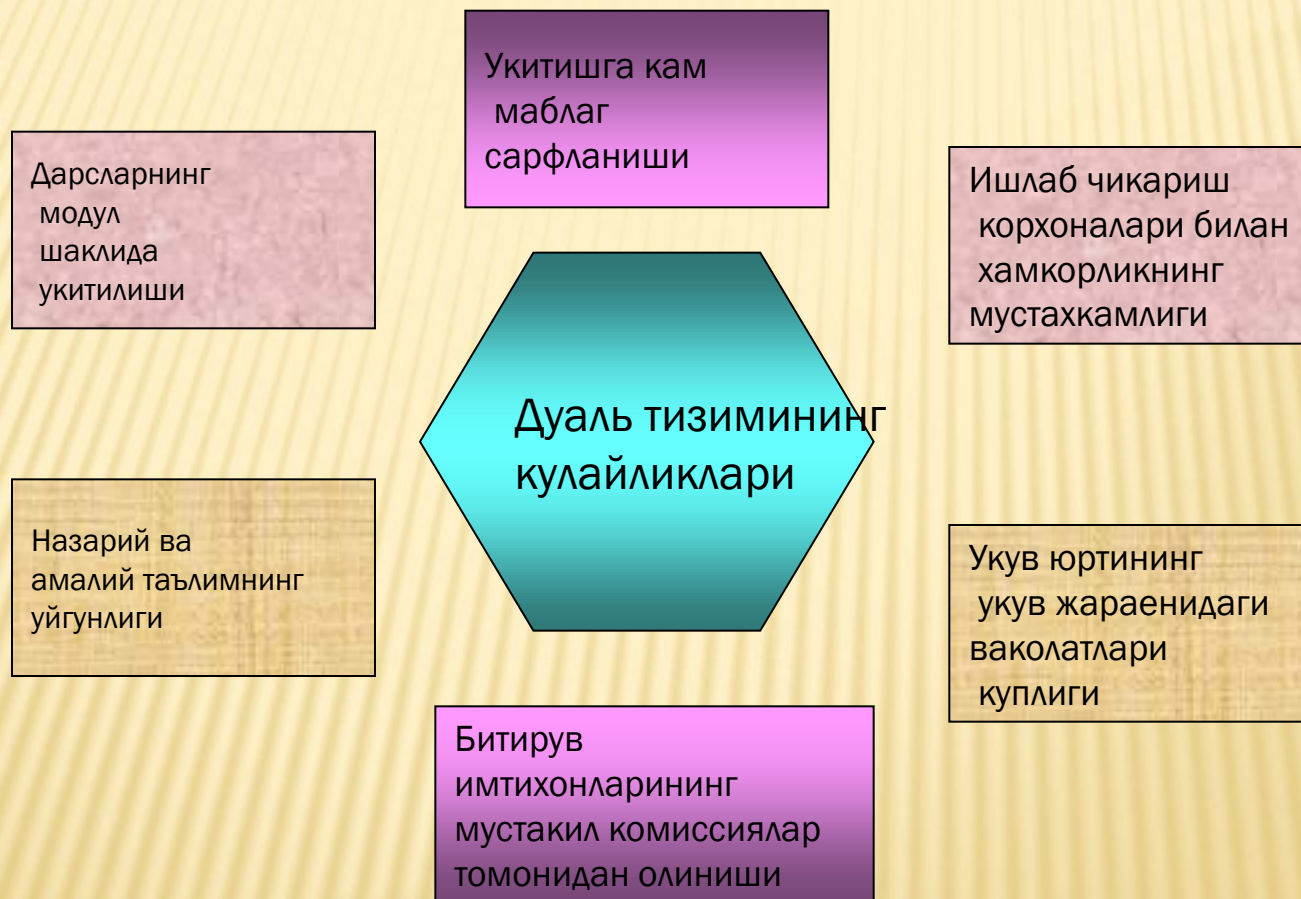
ГЕРМАНИЯ ТАЪЛИМ ТИЗИМИ

ГЕРМАНИЯ ТАЪЛИМ ТИЗИМИ

ГЕРМАНИЯ ТАЪЛИМ ТИЗИМИ

ГЕРМАНИЯ ТАЪЛИМ ТИЗИМИ

ИСПАНИЯ ТАЪЛИМ ТИЗИМИ

Замонавий таълим 1964 йилда қабул қилинган қонун асосида тартибга солинган. 1996-2000 йилларда ислоҳатлар амалга оширилган.

Мажбурий таълим 16 ёшгача

- ✘ Испания ҳалқ таълим тизими қуйидагича:
 - ✘ 1. Болалар таълими 0-6 ёшгача (2 даврга бўлинади 3 ёшгача ва 3 ёшдан-6 ёшгача мажбурий эмас)
 - ✘ 2. Бошланғич таълим 6-12 ёшгача (3 дарсга бўлинади, ҳар бири 2 курсдан иборат);
 - ✘ 3. Ўрта таълим 2 даврга бўлинади: 12-14 ёш 1-курс, 14-16 ёш – 2-курс
- 14 ёшгача болалар учун мажбурий таълим бепул

ИСПАНИЯ КАСБИЙ ТАЪЛИМИ

- ✘ Мамлакатда 4 босқичдан иборат касбий таълим тизими мавжуд:
- ✘ 1-босқич мактабнинг юқори синфига тўғри келади (16-18 ёш) мактабдан фарқли коллежларда барча фанлар тўла ҳажмда ўқитилмайди, ихтисослик бўйича зарур деб топилган предметлар ўқитилади;
- ✘ 2-босқич 18 ёшдан бошланади. Коллеж ёки ўрта мактабни тугалланган бўлиши керак:
- ✘ 1-йили танлаган ихтисослиги бўйича 4 та фан ўқитилади йил охирида улардан биридан имтиҳон топширилади;
- ✘ 2-йили 3 та фан ўқитилади ва ҳар биридан синов қўйилади. Ушбу 4 имтиҳон натижаларига кўра ихтисослик бўйича ишлаш имконини берувчи диплом олинади. Лекин бу ҳужжат олган мутахассис бошқарувчи бўла олмайди. Битирув имтиҳонлари натижалари университетга киришда инобатга олинади.

ИСПАНИЯ КАСБИЙ ТАЪЛИМИ

- ✘ 3-босқичда ўқиш 1 йил.

Бу босқич 1-бўғин раҳбари бўлишни истаганлар учун мўлжалланган. шунингдек малака оширмоқчи ёки турдош соҳа бўйича касбини ўзгартирмоқчи бўлган кишилар ҳам бу босқичда таълим олиши талаб этилади.

- ✘ 4-босқичда бакалаврлик дипломи берилади ўрта бўғинда раҳбарлик лавозимини эгаллаш ва кичик фирмани бошқариш ҳуқуқини беради

ИСПАНИЯ ОЛИЙ ТАЪЛИМ ТИЗИМИ

- ✘ Мамлакатда 13 та давлат университети ва черковга тегишли бошқа қатор олий таълим даргоҳлари, Қироллик тасвирий санъат академияси, тиббиёт ва ижтимоий фанлар академиялари мавжуд:
- ✘ Мадрид автоном университети, Барселона марказий ва автоном университети, Сантьяго-де-Компостеа, Валенсиядаги Политехника университети энг йирик университетлар ҳисобланади.
- ✘ Саламанка (1230 й.), Валенсия (1245) ва Овьедо (1317 й.) энг қадимги олий ўқув юртлари
- ✘ Мамлакатда сўнги йилларда янги педагогик кадрларга нисбатан талаб ошган.

ИСПАНИЯ ОЛИЙ ТАЪЛИМ ТИЗИМИ

- ✘ Ўқув йили октябрдан июнгача давом этади.
- ✘ 1999 йил 19 июньда Италиянинг Болонья шаҳрида Европа мамлакатлари таълим вазирининг учрашуви бўлган ва унда 2010 йилдан бошлаб Европа таълим худуди яратишга қарор қабул қилинган. Иштирокчи мамлакатлар ягона таълим тизимига (ўқув дастурлари ва кредитларга қўйилган талаблар, ягона таълим даражалари)эга бўлишади.40дан ортиқ мамлакат ушбу келишувни имзолаган.

ИСПАНИЯ ОЛИЙ ТАЪЛИМ ТИЗИМИ

Испания олий таълим тизимида ўқиш 3та кетма-кет даврларни ўз ичига олади:

- ✘ 1-давр бакалаврлик босқичи 4 йиллик таълимни ўз ичига олади битирган талабага бакалавр даражаси берилади
- ✘ 2-давр “магистрлик” босқичига тенг, битирувчина “Master” даражаси берилади
- ✘ 3-давр аспирантура билан қиёслаш мумкин
Испания олий таълим тизимида тадқиқотчи “Doctor” даражасини олади

ЯПОНИЯ ТАЪЛИМ ТИЗИМИ

- ✘ Япония таълимининг шаклланиши 1867—1868 йилларда бошланган. Япония ўз олдида икки вазифани:
- ✘ 1—бойиш,
- ✘ 2-ғарб технологиясини Япония ишлаб чиқаришига киритиш масаласини қўяди ва бу ишни амалга ошириш учун биринчи галда таълим тизимини тубдан ўзгартириш кераклиги айтилади.

ЯПОНИЯ ТАЪЛИМ ТИЗИМИ

- ✘ 1872 йили «Таълим ҳақида қонун» қабул қилинди. Бунда япон таълими ғарб таълими билан уйғунлаштирилади.
- ✘ 1908 йил Японияда бошланғич таълим мажбурий 6 йилликка айлантирилди.
- ✘ 1893 йили касб йўналишидаги дастлабки коллеж пайдо бўлди.

ЯПОНИЯ ТАЪЛИМ ТИЗИМИ

- ✘ 1946 йили қабул қилинган Конституция фуқароларнинг таълим соҳасидаги ҳуқуқ ва бурчларини белгилаб берди. Унда барча болалар бепул умумий таълим олишлари шарт эканлиги белгилаб қўйилган.
- ✘ Ҳозирги замон япон таълим тизимларининг таркиби қуйидагича:
- ✘ боғчалар, бошланғич мактаб, кичик ўрта мактаб, юқори ўрта мактаб, олий таълим тизимларига кирувчи ўқув юртлари. Болалар ёш хусусиятларига қараб 3, 2, 1 йиллик таълим курсларига жалб қилинади.

ЯПОНИЯ ТАЪЛИМ ТИЗИМИ

- ✘ Мажбурий таълим. Таълимнинг поғонаси 6 ёшдан 15 ёшгача бўлган болаларни ўз ичига олади.
- ✘ 6 йиллик бошланғич таълим ва 3 йиллик кичик ўрта мактаб, 9 йиллик мажбурий таълимни ташкил этади ва у бепулдир.
- ✘ Юқори босқич ўрта мактаб 10, 11, 12 синфларни ўз ичига олади, бундай мактабларнинг кундузги, сиртқи ва кечки бўлимлари мавжуд. Уқувчиларнинг 95% кундузги мактабларда ўқийдилар.

ЯПОНИЯ ТАЪЛИМ ТИЗИМИ

- ✘ Японияда ўқув йили 240 кун (АҚШ 180). Ўқув йили 1 апрелдан бошланиб мартда тугайди. Ёзги каникул июнь ойининг охирида бошланиб, августда тугайди. Дарслар 7 соатдан ўтилади.

ЯПОНИЯ ТАЪЛИМ ТИЗИМИ

- ✘ Дорилфунунларга катта ўрта мактабни ёки 12 йиллик оддий мактабни тугатган ўқувчилар қабул қилинади.
- ✘ 460 та университет бўлиб, 95 таси давлат тасарруфида, 34 таси муниципал, 331 таси хусусий, 1-тоифадаги университетларда ўар бир ўқитувчига 8 нафар, 2-тоифали университетларда эса 20 тадан талаба тўғри келади.

ЯПОНИЯ ТАЪЛИМ ТИЗИМИ

- ✘ Университетларга қабул қилиш икки босқичга бўлинади: 1-босқичи турар жойда ўтказилади: бунинг учун япон, эски япон тили, математика, физика, химия, жамиятшунослик, тарих бўйича тест синовларидан ўтадилар.
- ✘ Бу синовлардан ўтган ўқувчилар университетларга йўлланма оладилар ва яна синовдан ўтадилар. Хусусий университетларга эса тўғридан-тўғри тест топширилади.
- ✘ Университетдан талабаларни ҳайдаб юбориш мумкин эмас. Лекин ўқиш муддатини чўзиш мумкин (4 йиллик ўқиш 5-6 йилгача чўзилиб кетиши мумкин).

ЯПОНИЯ ТАЪЛИМ ТИЗИМИ

Коллежлар:

- ✘ 1-кичик коллеж;
- ✘ 2-техник коллеж
- ✘ 3-махсус коллежларга бўлинади.
- ✘ Уни битирган талабалар бакалавр дипломини олади ва университетнинг 3 ёки 4 курсларига қабул қилинади.

ЖАНУБИЙ КОРЕЯДА ТАЪЛИМ ТИЗИМИ

- ✘ Таълим ҳақидаги Қонун 1948 йилда қабул қилинган. Таълим тизимига асос қилиб анъанавий ғарб модели олинган:
- ✘ 6 йил — қуйи мактаб,
- ✘ 3 йил — ўрта,
- ✘ 3 йил — олий мактаб;
- ✘ 4 йиллик коллеж ва бакалавр унвони берилади;
- ✘ 2 йил чуқур ўрганилгандан сўнг магистр унвонини олиш мумкин. Фан доктори бўлиш учун яна 3 йил вақт сарфлаш лозим.

ЖАНУБИЙ КОРЕЯДА ТАЪЛИМ ТИЗИМИ

- ✘ Мамлакатда олий ўқув юртларининг ишлари яхши йўлга қўйилган.
- ✘ Кореяда 104 та олий ўқув юрти бор, уларнинг 80 фоизи хусусийдир.
- ✘ Ҳар йили мактабларни битирувчиларнинг 40 фоизи ўқишга киради. Талабалар сони бўйича Корея дунёда биринчи ўринда туради.

ЖАНУБИЙ КОРЕЯДА ТАЪЛИМ ТИЗИМИ

- ✘ мактабгача таълим муассасалари ишида муаммолар бор. Талаб эҳтиёжни қондира олмаяпти. Шунинг учун 1982 йилда мактабгача тарбия ҳақида қонун қабул қилинди. Бу ерда тарбияга болалар боғчасида асос солинишини яхши тушунишади. Шу туфайли бу тармоқ кейинги йилларда 60 фоизга кенгайди. Бунда диний ташкилотларнинг ҳиссаси каттадир.

ЖАНУБИЙ КОРЕЯДА ТАЪЛИМ ТИЗИМИ

- ✘ Бошланғич мактаб масаласига келганда (бу мактабга олти ёшлилар келишади) синфларнинг тиғизлигини кузатиш мумкин. Ҳар синфда 50 нафаргача бола ўқийди. Дарс юкламалари ҳам кўпроқ.
- ✘ Ўйинлар дам олиш ўқув дастурига киритилган. Шунинг учун дам олишга имконият бор.
- ✘ Бошланғич мактабда дарс 40 минут давом этади. Ўрта мактабда эса дарслар 45 минут.
- ✘ Олий мактабда дарснинг давомийлиги 50 минут

ЖАНУБИЙ КОРЕЯДА ТАЪЛИМ ТИЗИМИ

- ✘ Бошланғич мактабда 9 та фан ўқитилади. Корейс тилини ўрганишга алоҳида эътибор берилади. Бундан ташқари арифметика, айрим ижтимоий фанлар ҳам ўқитилади.
- ✘ Ўрта мактабда фанлар яна 4 тага кўпайтирилган. 7-синфдан бошлаб чет тиллар ўргатилади. Мамлакатда инглиз тилига эътибор кучли. Кўпчилик бу тилда бемалол гаплаша олади.
- ✘ Корейслар яна бир тилни — классик хитой тилини мажбурий равишда ўрганадилар. 8-синфдан бошлаб Хитой тарихи ўрганилади.

ЖАНУБИЙ КОРЕЯДА ТАЪЛИМ ТИЗИМИ

- ✘ Ҳунар мактаблари Кореяда 600 тани ташкил этади. Бу мактабларнинг 45 фоизи бўлажак мулкдорларни тайёрлайди, 23 фоизида техник касб эгалари етишиб чиқади. Қолган мактабларда денгизчилик, қишлоқ хўжалик ихтисослари ўзлаштирилади.
- ✘ Ҳунар мактабларга корхоналар оталиқ қиладилар. Таълим ҳақидаги қонун талабларидан бири шудир.

ЖАНУБИЙ КОРЕЯДА ТАЪЛИМ ТИЗИМИ

- ✘ Кореяда ҳам алоҳида иқтидорли болаларга эътибор кучли. Сўнгги йилларда 5 та спорт, 6 та илмий мактаб очилган. Жисмоний тарбиянинг ривожланишига Сеул олимпиадаси катта таъсир кўрсатган.
- ✘ Давлат мактабларида дин ўқитилмайди. Лекин 3-синфдан бошлаб «Одобнома» каби махсус фан жорий этилади. Бу фан 12-синфгача ўқитилиб, ҳафтасига 2 соат вақт ажратилган.

ЖАНУБИЙ КОРЕЯДА ТАЪЛИМ ТИЗИМИ

- ✘ Мактаблар учун ўқитувчи кадрлар тайёрлаш масаласига ҳам катта эътибор берилади.
- ✘ Кореядаги барча талабаларнинг 6,5 фоизи бўлажак педагоглардир. Мамлакатда 11 та ўқитувчилар коллежлари мавжуд. Ҳар бир провинция ўз коллежига эга.
- ✘ Бошланғич синфлар ўқитувчиси бўлиш учун 2 йил ўқиш керак. Фан ўқитувчиси бирмунча кўпроқ ўқийди.

-
- ✘ Солиқлар тизимида таълимий солиқ жорий қилинган: ишлаб чиқарувчилар фойданинг маълум фоизини маорифга юбордилар.
 - ✘ Давлат бюджетининг 24 фоизи таълимга сарфланади.
 - ✘ Мамлакат президенти (у халқ таълими Давлат кенгашини бошқаради) шахсан провинциялар таълим бошқармалари (биздаги халқ таълими бошқармалари каби) бошлиқларини тайинлайди. Бу ҳам ушбу мамлакатда маорифга қанчалар зўр аҳамият берилишини кўрсатиб турибди.

УЗЛУКСИЗ ТАЪЛИМ ТИЗИМИ

